

HABERLER

İÇİNDEKİLER

Durum	1
Çağımızın Gerçeğinde	
Bariş Savaşının Önemi.....	6
Uluslararası Eczacılık	
Federasyonu 1986	
Helsinki Bildirgesi.....	8
Çernobil Kazası ve	
Bu Konuda Yapılan	
Tıbbi Çalışmalar	10
Bebek ve Çocuklarda	
İlaç Kullanımı	14
Beyin Atrofisi ve	
Alkolizm	18
Birleşik Krallık'ta	
İlaç Emniyeti Komitesi'ne	
1985 Yılı'nda Bildirilen	
Şüpheli Advers	
İlaç Reaksiyonları	21
Stres	23
Bilgimizi Tazeleyelim	25
Birlikten Haberler	27
Resmî Gazete	36
Basından Seçmeler	39

BARIŞ, SAĞLIK VE BULUNULAN YERDEN BAŞLAMAK

46. FIP Kongresi 31 Ağustos - 5 Eylül arasında Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de toplandı.

Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti Kongreyi başından sonuna değin takip etti. Gerek FIP yönetimini ilgilendiren oturumlar ve gerekse bilimsel oturumlar dünyada eczacılık meslek ve hizmetlerine getirilmek istenen ileri boyutlara önemli katkılar sağlayan toplantılar olarak şekillendi.

Dünyanın dört bir yanından gelmiş 3000'e yakın eczacı, eczacılık ve sağlık hizmetlerini sosyal ve uygulamalı bilimler yönünden enline boyuna tartıştı ve alınan çeşitli kararlara çalışmalarıyla katkılar sağladı.

Kongre bitiminde yayımlanan ve Helsinki bildirgesi olarak adlandırılan sensöz belgeci eczacılık tanım ve hizmetlerine çağdaş bir yaklaşımın ürünü olarak alkışlarla kabul edildi. Etik ve bilimsel yönden yepyeni boyutların getirildiği kongrenin ileriki yıllara uzanan anlamını şimdi hep beraber değerlendirmek ve ulusal ölçekteki pratikliğini hayata geçirmek için Türk Eczacıları olarak bizleri bekleyen görev ve çalışmaları yerine getirmemiz gerekiyor.

Kongre tutanakları, FIP Sekreteryası ve büro tarafında bize ulaştırıldığında bunların yayımı ve irdelenmesi zaman içinde yapılacaktır.

Kongrenin kuruluşumuz açısından önemi temel üç noktada belirginleşiyordu.

Birincisi, Kuzey Kıbrıs Türk Eczacıları Birliği'nin üye olarak bu uluslararası platforma kabulünü sağlamak;

İkincisi, 1990 yılında toplanacak 50. Kongrenin Türkiye'de yapılabilişliğini sağlamak yolunda sağlam ilişkileri kurmak ve nabız yoklamak;

Üçüncüsü, gerek kuruluş olarak seksiyon toplantılarına TEB görüşlerini iletip, tartışmaya sunmak ve gerekse Türkiye'nin bilimsel oturumlardaki katkı oranını izleyip, gelecek yıllar açısından değerlendirme yapmak ve teşvikte bulunmak.

— Önem verdiğimiz konular yönünden özette TEB Kongreden başarı ile ve güçlenerek çıkmıştır.

— Herşeyden önce Kıbrıs Türk Eczacıları Birliği'nin FIP'e üye olması aşamasında TEB'in takındığı ilkesel ve barışçıl tutum, FIP platformunu devlet siyasetlerinin at oynattığı bir ortam olmaktan uzak tuttuğu gibi gerek Kıbrıs Türklerinin ve gerekse Kıbrıs Rumlarının ayrı ayrı ve eşit statüler içinde kuruluşlar olarak FIP içinde temsil edilebilmelerini olanaklı kılmıştır.

Türk Eczacıları Birliği, programının da temel ilkesi ve hedefi olan sağlığın tüm insanlar için doğuştan edinilen temel hak olabilmesine katkı sağlayacak ırk, din, dil, milliyet ve siyasi inanış farkı gözetilmeksizin herkese eşit sağlık hizmeti ve bunu götürecektir sağlık ekibi anlayışını gerek delegelere tek tek ve gerekse yönetsel oturumlar içinde sürekli tekrar etmiştir.

Buna ek olarak, dünyanın neresinde sağlık konusu ve sorunu varsa orada temel sağlık elemanı olarak eczacının da bulunduğunu ve bu bağlamda da FIP şemsiyesi altında tüm eczacıların ileri katılımlarla temsil edilmesini gerektiğini belirtmiştir.

İşte bu tutum Kıbrıs Türk Eczacılarının insan olarak bile varlığını kabul etmeyen her türlü bağnaz, akıldışı ve çağdışı anlayışları aşarak gerek Kıbrıs Türklerinin ve gerekse Kıbrıs Rumlarının FIP içinde 70 ve 71'inci üye ülkeler olarak temsil yellerini sağlamıştır.

İkinci konuya gelince 44. Kongre'de (Budapeşte) TEB bir FIP Kongresinin Türkiye'de düzen-

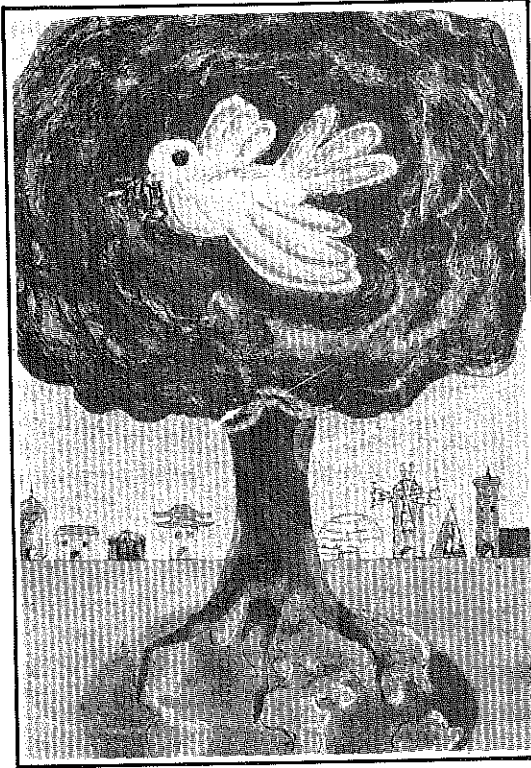
lenmesi ile ilgili olarak adaylık bildirmiş idi. Bu adaylık 2 yıldır değerlendirmeye alınmış ve takvime göre 1990 için Türkiye'ye bir olanak doğabileceği Helsinki Kongresi'nden önce bildirilmiş idi. 1990 için şu anda Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve Türkiye adaylık bildirmiş vaziyette. Kongre sırasında Japon delegasyonu ile yapılan görüşmelerde Japonya Türkiye adına feragat edebileceklerini bildirmiştir. FIP Sekreteriyasının yaptığı büro toplantısında da Kongrenin İstanbul - Türkiye olması onaylanmış ve bunun 1987 Amsterdam toplantısına oylanmak üzere öneri olarak götürülmesi kararlaştırılmış vaziyette. Ayrıca FIP bürosu Nisan 1987 içinde Türkiye'yi bir temsilcisi vasıtasıyla ziyaret ederek TEB Merkez Heyeti ile 1990 Kongresi'nin ön çalışmalarını yapacağı bildirildi. Diğer yandan çeşitli ülkelerin delegasyonları ile Merkez Heyeti'nin yaptığı görüşmelerde İstanbul - Türkiye - 1990 önerisi şimdiden büyük destek sağladı.

Üçüncü noktaya gelince Türk Eczacıları Birliği özellikle ağızdan ishale tedavisi ve eczacıların rolü konusunda ilgili FIP seksiyonuna görüş ve yaptığı çalışmaları bildirir bir rapor sunmuştur. TEB'in yaptığı bu çalışmalar çok olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Diğer yandan Helsinki Kongresi'ne Türkiye'den üniversitelerden katılımın az olduğu tarafımızdan izlenmiştir. Mesafenin uzaklığı ve kongre katılım giderlerinin akademisyenlerimizin olanakları ötesine taşar düzeyde oluşu Türkiye'nin katılımındaki zayıflığı neden olmuş gibi görünmektedir. Ancak fakültelerimizde yapılan çalışmaların bu tür uluslararası kongrelere mutlaka daha yoğun olarak ulaştırılması ve böylece ülkemizin bilimsel temsilinin güçlü tutulması gerektiği inancındayız.

1978

"Yaşam Ağacı"

12 Yaşında Ana Maria (İspanya) tarafından barış için yapılan resim.

Kongre vesilesi ile Helsinki'ye yakın olan İsveç'in başkenti Stokholm'ü de günü birlik görmek fırsatını da elde ettik.

Demokrasi ve barışın büyük savunucusu Olof Palme'nin vurulduğu yer sade bir tahta çitle kaldırım üzerinde çevrilmiş. İsveç'iler bu örnek insanın anısını bir insan boyluk çit alanı içinde yaratıkları çiçek parkı ile yaşıyorlar, yüceliyorlar ve öğrendiğimize göre hiç çiçeksiz kalmıyormuş o küçük barış parkı. Stokholm, doğa ile tarihli mimarisini pitoresk bir bütünlüme içinde yaşamla birleştirmiş bir görüntü sunuyor gözlere. Bu arada, Stokholm Büyükelçiliğimize altı bir arabada elçilik yetkililerimizden İsveç'in sosyal devlet deneyimlerini dinliyoruz şehri dolaşırken.

Bu güzel gezi sırasında bir rastlantı daha. Oturduğum koltuk üzerinde zarfı atılmış okunup bırakıldığı anlaşılan bir mektup fotokopisi gözü-

me illiyor. Rahlbe Ellsabeth Gerle imzasını taşıyan ve Büyük Barış Gezisine ilişkin bilgileri içeren bir mektup. Büyük Barış Gezisi barış ve özgürlük için uluslararası kadın hareketi İsveç kolu ile barış için kadınlar örgütü tarafından proje olarak ortaya atılmış ve bugün için her türlü politik ve apolitik birçok kuruluş tarafından desteklenmekte olan büyük bir çalışmaya dönüşmüş bir girişim. Büyük Barış Gezisi Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar'ın da tam desteğini sağlamış vaziyette. Gezinin bir kolu Ekim 1986'da Ankara'yı da ziyaret edecek. Devlet yetkilileri ile görüşecek. Belki de TEB Haberler'in yayımlanma süresi içinde bu değerli konukları misafir de etmiş olacağız.

Büyük Barış Gezisi'nin beş sorusu bulunmaktadır. Şimdiye değin 28 ülkeden 19'u olumlu yanıtlamış bu soruları. Bu sorular öz olarak kitle tahrip silahları ile askeri amaçlı her türlü nükleer güçten dünyanın arındırılması ile ülkelerin aralarındaki sorunlara şiddet yoluyla değil, barışçıl yollarda nasıl çözüm bulunabileceğini ortaya çıkarmaya çalışıyor. Her bir soru en az bir değeri kadar önemli ve değerli. Ancak belki de en çarpıcısı dördüncü soru. Şu soruluyor ülke yöneticilerine:

"Yeryüzünün doğal kaynaklarının; temiz su, yiyecek, sağlık bakımı ve eğitim gibi insan yaşamının temel gereksinimlerinin dünyamızın tüm halklarına dağıtılması için çaba göstermeye hazır mısınız?"

Kısa bir arayla buraya kadar anlatılanlardan murat nedir? Biraz da onu dile getirmek gerekli.

Bilindiği gibi 1 Eylül Dünya'da barış günü olarak kutlanır. Ülkelerin barış güçleri kuruluşlar olarak barış bayrağını gündemin doruk noktasına yükseltirler. Evrensel barış özlemi, kitlesel gösteri ve toplantılarla en geniş tabanlarda yankı bulur düzeye çıkarılır ve çoğu kez yine ülkelerin çeşitli siyasi partileri, işçi sendikaları ve demokratik katılımcılığın gereği ve sonucu olan çeşitli dernek ve kuruluşları sahip çıkarlar barış gününe, beyaz güvercin, kırmızı karanfile.

1 Eylül böylesi bir coşku sellinin, açları doyurulmuş, yarını savaş korkularından arındırılmış ve en doğal hak olan sağlıklı yaşama hakkı bugünden yarına garantli altına alınmış bir dünyayı

yaratmanın özlemidir, simgesidir yeryüzünde.

Giderek gelişmekte olan bu "Barış Dolu Bir Dünya" özleminin yükselen duyarlılığına bu yıl Birleşmiş Milletler'de erişmiş durumda. 1986 yılı, Birleşmiş Milletlerce Uluslararası Barış Yılı olarak ilan edildi ve dünyanın bir çok yöresinde anlamına uygun çalışma ve toplantılarla yaşamsallaştırılıyor.

İşte böylesi anlamlı bir dönemde ülkemiz "Büyük Barış Gezisi"nin konuklarını ağırlamaya hazırlanıyor.

Bu bölüm, anlatılanlardan mura'ın ilk babı.

İkinci fasla gelince...

Barış sorunu sağlık sorununun ayrılmaz bir parçası daha doğru bir deyişle sağlıklı yaşama hakkının gerçekleşmesi, insanca ve insan onuruna yaraşır bir dünyanın inşası gerçekçi ve kalıcı bir dünya barışının oluşturulması ile koşut.

Durum, sağlık terörizmine ve teröristlerine karşı sağlık ekibinin verdiği büyük mücadelenin başarı şansının yine aynı ekibin toplumla beraber barış mücadelesi uğruna yaptığı ve yapması gereken katkılardan geçiğini göstermektedir.

Dünya'nın her köşesinde bilim adamları, hekimler, eczacılar, geniş halk kitleleri barışa ve sağlık dolu günlere olan özlemlerini bildirelerle, dilekçelerle resmi otoritelere ulaştırmaya çalışıyorlar.

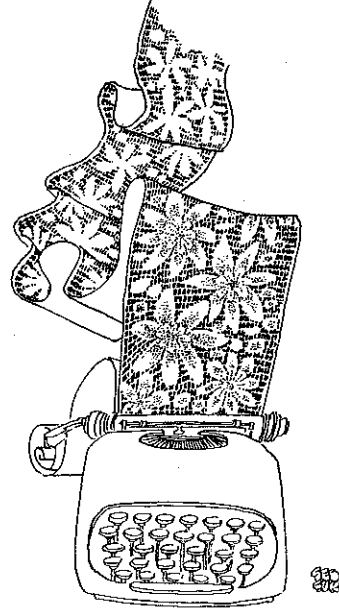
İşte, 1985'in başlarında 18 ülkeden Nobel ödüllü 60 bilim adamının hazırlayıp Reagan ve Gorbaçov'a sunduğu barış çağrısı; İşte, yine 1985'de nükleer bir savaşı önlemede Uluslararası Hekimler Örgütü'nün yaptığı çalışmalar için aldığı Nobel Barış Ödülü; İşte, TEB'in de üyesi olduğu FIP'in 1985'deki 45 Kongresi'nde gündeme gelen nükleer savaş sonucu tehlikeye girecek barışı kurtarmada sağlık elemanı olarak eczacının aktif rolü konulu tartışmalar, bildiregeller.

Ve. İşte,

Rahibe Elisabeth Gerle'nin "Büyük Barış Gezisi"ni anlatmaktan murad bunlar idi.

Şimdi dördüncü soruyu birkez daha kendimiz kendimize sormalıyız?

Gerçekten bireyler, uluslar, ülkeler olarak yeryüzünün doğal kaynaklarını, suyunu, yiyece-

ğini gereksinmelerimiz oranında, eşit ve kardeşçe pay etmeye hazır mıyız? Hazır mıyız sağlık bakımını ve eğitim olanaklarını tüm insanlara ulaştırmaya, dağıtmaya?

Hazırsak, şimdiye değin neler yaptık ve bundan böyle neler yapmalıyız İrdelemesi ve gözden geçirilmeye gereksinmemiz var.

Veya böylesi bir konuyu gündelik yaşamın akışında düşünmeye fırsatımız olmadı ise, daha gecikmeden başlamalıyız düşünmeye ve katkı sağlamalıyız sağlıklı ve barış dolu bir dünya yaratma mücadelesine.

Hiçbir olumlu katkı, yönelli geç değildir, gecikmiş değildir bu insanca uğraşlar için. En azından büyük ozan Dağlarca'nın bir şiirindeki gerçeğin tadına varabilmek için.

"Haydi! Bulunulan yerden başlamak."

Yrd.Doç.Dr. Nurettin ABACIOĞLU
Genel Sekreter
TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
MERKEZ HEYETİ

ÇAĞIMIZIN GERÇEĞİNDE BARIŞ SAVAŞININ ÖNEMİ

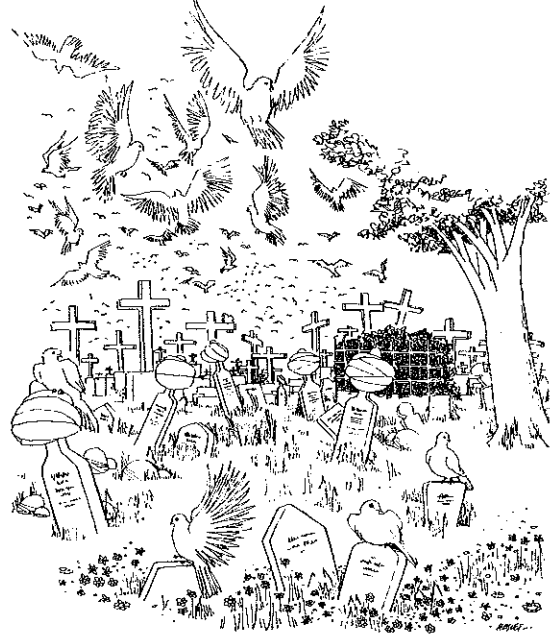
Ec. İsmail GÜMRÜKÇÜ*

Sağlık ve onun hizmet biçiminin ayrılmaz parçası olan Eczacılık, kalıcı bir barışın sağlandığı düzlemde, özgür ve yapıcı bir işlerliğe kavuşabilir. İnsanlık tarihi barış uğruna verilen mücadeleler ile varsıllaşmıştır. Sağlık ve Eczacılığı, Barış ile özdeş kılan bu nesnel gerçekliğe, ikincinin dünyadaki tarihsel gelişimini irdelemekle bir açıklık getirilebilir.

Bilindiği gibi barış, savaş tekelleri ve kimi militarist güçler dışında, tüm insanlığın onsuз edemeyeceği, ekmek, su gibi dirimsel önem taşıyan bir olgudur. Deyim yerindeyse, **ONSUZ OLUNMAZ; ONSUZ ANCAK ÖLÜNÜR.** Onun varlık eldesi olan sağlık ise, ancak onun kalıcılığı ile biçimlenebilir. Bir insanın payına tonlarca bombanın düştüğü, nükleer silahların dev boyutlara ulaştığı şu dönemde barış sorunu, her zaman olduğundan daha can alıcı bir önem taşımaktadır. **BARIŞ SAVAŞINA** en ardıcıl biçimde sahip çıkmak, onu hiç yılmadan yürütmek yaşamsal bir gereklilik olmalıdır. Zira barış tüm insanlığın çıkarıdır.

Dünya Barış Günü olarak 1 Eylül'ün, yani II. Dünya Savaşının başladığı günün seçilmiş olması gerçekten anlamlıdır. Tarihte benzeri yaşanmamış, 50 milyon insanın ölümüne yol açan bu savaşın her yıldönümünde barış için çabalar yoğunlaştırılıyor. Savaşın kaçınılmaz bir doğa yasası olmadığını, barışın insanlar için temel hak olduğunun bilincinde olarak kitleler savaş tüccarlarına "dur" diyor.

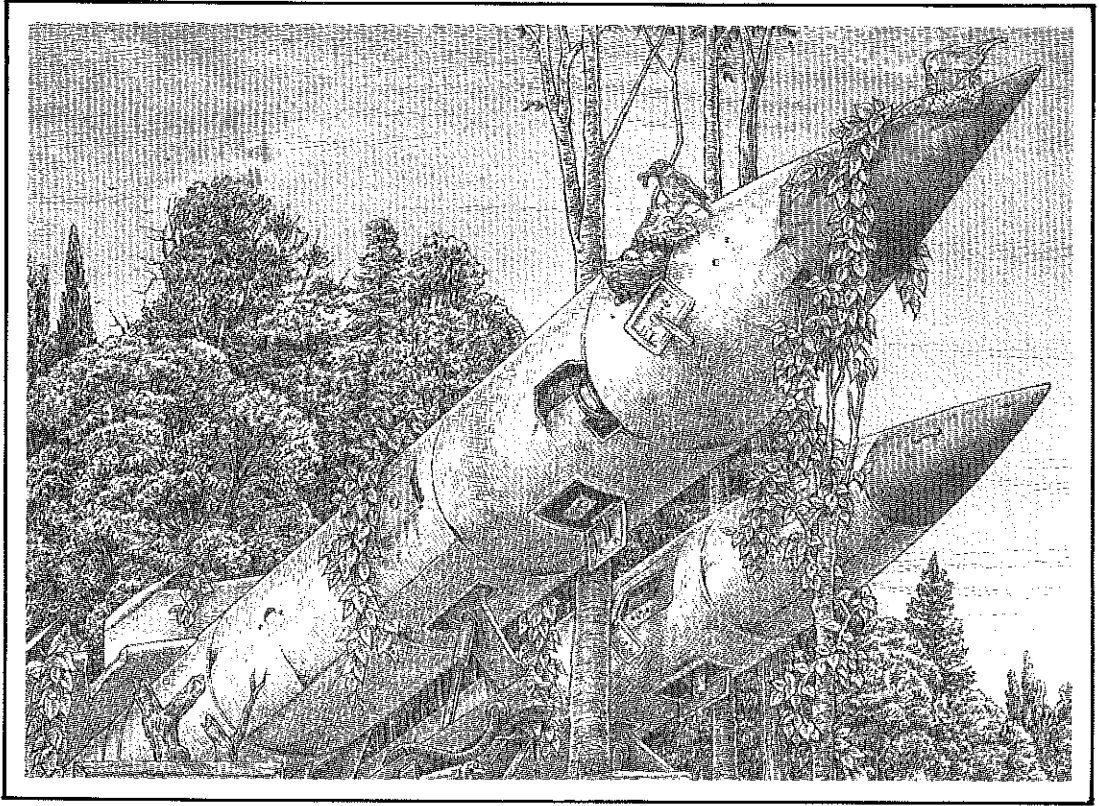
ABD'nin 1945'de Hiroşima ve Nagazaki'ye attığı ve ikiyüzbin insanın anında ölümüne yol açan atom bombaları, aslında Dünya Savaşının sonunu değil, batının dayatmaya kararlı olduğu soğuk savaşın başlangıcını simgeliyordu. Ardından giderek tırmandırılan silahlanma ve nükleer silahlanma, bu soğuk savaşın en büyük itici gücünü oluşturacaktı. Günümüzde yalnızca ABD'nin askeri harcamaları yılda yaklaşık 300 milyar dolar tutuyor. Atom bombası ABD'ye 3 milyar dolara mal olmuştu. Yine bu ülkenin uygulamaya kalkıştığı yıldız savaşları projesinin maliyetinin 1 trilyon dolar olacağı tahmin ediliyor.

Bu silahlanma yarışından ülkemiz de payını almış durumda. Nükleer başlık yerleştirilen ülkeler içerisinde dördüncü durumdayız. Bütün Nato ülkeleri içinde askeri harcamaların bütçedeki payı açısından 1/5 gibi bir oranla rekor durumdayız. Askeri harcamaların gayrisafi milli hasılaya oranı bakımından ise Nato ülkeleri içinde 5.0 lık bir oranla Yunanistan ve ABD'nin ardından üçüncü durumdayız. Yine Nato ülkeleri içerisinde kişi başına düşen milli gelir açısından sonuncu olmamıza karşın, ABD'den sonra en kalabalık orduya sahibiz. Askeri harcamalarımız ise (TL olarak) 1949'da 556 milyon, 1980'de 186 milyar, 1985'de 1,2 trilyon olarak gerçekleşmiş.

Dünya ülkelerinin ve ülkemizin bu silahlanma yarışında harcadığı milyarlar ile aslında bir başka milyarların sağlıksızlığa ve giderek ölüme mahkum edildiği gerçeği yaşanmaktadır. Dünya nüfusunun % 40'ı açlık ve sefalet içinde yaşarken, doğanın ve insan aklının ve emeğinin ürünü olan zenginlikler bu saldırgan silah tüccarlarının dayattığı silahlanmaya harcanmaktadır. Bir yanda bu mil-

(*) Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti Üyesi

yarları dolar olarak yutan silah (kâr) çarkları, diğer yanda bu çark dişlileri arasında en temel hakları sıkıştırılan yığınlar. Bir yanda gözleri kâr hırsı ile dönen silah tüccarı devletler, diğer yanda onların soğuk savaş rüzgarlarını iliklerinde duyan diğer devletçikler. Dün savaş vardı tüm sıcaklığının vahşetiyle, bilançosu milyonlarca insan kaybı. Bugün artık soğuk savaş var, ederi Afrikalar, ishalden ölenler, beslenme yetersizliğinden ölenler, kuduzdan ölenler...

Gelişmekte olan ülkeler genelinde silahlanma harcamalarının, sağlık harcamalarından yedi kat daha fazla olduğu gerçeği, barışın ve ona uzanan yolda yumuşamanın önemini bir kat daha artırmaktadır. Yumuşamanın alternatifi yoktur. Barış içinde birlikte yaşama özellikle nükleer çağda, ülkeler arasındaki karşılıklı ilişkilerin tek akıllıca ve

kabul edilebilir esasıdır.

Barışı savunmak insanın yaşama hakkını savunmaya özdeştir. İnsan yaşamının sağlık süreçlerinde eczacıların üstlendikleri işlevler ise onların barışı savunma konusundaki sorumluluklarını vurgulamaktadır. Zira bir anlamda barış, eczacılık mesleğinin varlık nedenidir.

Olayları nesnel gerçeklikle ilişkileri içerisinde ele almak bir gerekliliktir. Her gerçeklik ise mutlaka nesnel ve nesnel olan ancak hareket halinde varolabilir. Bu hareketin yasalarını kavrama çizgisi üzerinde ilerleyen insan bilgisi ise çağımızın gerçekliği içinde gelişen barış olgusu ile içiçedir. **BARİŞ İÇİNDE BİR ARADA YAŞAMA** ilkesi bu düşüncenin gelişerek yaşayan bir parçasıdır. Çözüm eczacısıyla tüm insanlığın bu ilkenin yaşama geçirilmesindeki çabalarında yatmaktadır.